

**EPISTEMOLOGICAL STUDIES IN PHILOSOPHY,
SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES**

ISSN 2618-1274 (Print), ISSN [2618-1282](#) (Online)

Journal home page: <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/index>

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Тетяна Петрівна Хлівнюк

Кандидат політичних наук, доцент,
завідувач кафедрою соціальних теорій,
Одеський національний університет
імені І.І.Мечникова,
вул. Дворянська, 2, Одеса, 65082, Україна

E-mail: khlivniuk@onu.edu.ua, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7636-9088>

УДК 321.01:332.146

Tetiana P. Khlivniuk

Candidate of Political Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Social Theories
Odessa I.I.Mechnikov National University,
Dvorianska ave., Odesa,
65082, Ukraine

ПЛАТФОРМНА ЕКОНОМІКА

ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ

Received 26 May 2021; revised 18 June 2021; accepted 25 June 2021

DOI: 10.15421/342114

Анотація

Метою дослідження є: вивчення впливу платформної економіки на інститут соціальної держави; з'ясування потенційних механізмів мінімізації ризиків для функціонування соціальної держави в умовах новітніх бізнес-трендів. Методологією дослідження є неoinституційний підхід. Наукова новизна статті полягає у започаткуванні досліджень політичною наукою на перетині двох дослідницьких напрямків: 1) кризи інституту соціальної держави; 2) переваг і загроз платформної економіки. Основний акцент зроблено на з'ясуванні змін в архітектурі інституту соціальної держави під впливом чинника платформної економіки. Теоретичне значення дослідження полягає у започаткуванні вивчення з позицій політичної науки шляхів міжінституційної взаємодії соціальної держави та платформної економіки. Практичне значення дослідження вбачається у тому, що Україна нині є на старті розбудови національної моделі соціальної держави й в цьому процесі має враховувати фактор стрімкого розвитку платформної економіки. Авторка доводить, що бізнес-інновації (платформна економіка) за належного сприяння державних інституцій можуть сприяти соціальним інноваціям: «Індустрія 4.0» реформує соціальну державу в стані стагнації в напрямку побудови «соціальної держави 4.0» (Welfare 4.0), коли держава буде використовувати переваги платформної економіки. Авторкою висловлена гіпотеза, що платформна економіка наділена потенціалом виступити не чинником руйнації інституту соціальної держави, а чинником її модернізації задля ефективного функціонування в умовах глобалізаційних, технологічних та інших викликів. Привернено увагу до важливості подальших досліджень того, як бізнес-інновації можуть підтримуватися державними інститутами задля збереження інституту соціальної держави в його модернізованій моделі. Акцентовано на потребі вивчення нормативно-правового аспекту проблеми: як держава може унормувати діяльність бізнес-платформ, щоб вони сприяли інституту соціальної держави, а не ослаблювали його. Стаття має теоретичний характер.

Ключові слова: соціальна держава, платформна економіка, глобалізація, соціальні права.

Platform economy as a factor of modernization of the welfare state

Abstract

The research aims to study the impact of the platform economy on the institution of the welfare state; ascertaining of potential mechanisms for minimizing risks for the functioning of the welfare state in the latest business trends. The research methodology is a neo-institutional approach. The scientific novelty of the article is the initiation of the researches by political science at the intersection of two research areas: 1) crisis of the institution of the welfare state; 2) the benefits and threats of a platform economy. Emphasis is placed on ascertaining of changes in the architecture of the institution of the welfare state under the influence of the platform economy's factor. The theoretical significance of the study is to start the research of the ways of interinstitutional interaction of the research state and the platform economy from the standpoint of political science. The practical significance of the study is seen in the fact that Ukraine is currently at the start of building a national model of the welfare state and the factor of rapid development of the platform economy should be

taken into account in this process. The author argues that business innovation (platform economy) with the proper assistance of government institutions can promote social innovation: “Industry 4.0” is reforming the welfare state in stagnation towards building a “welfare state” (Welfare 4.0), when the state will take advantage of platform economy. The author hypothesizes that the platform economy is endowed with the potential to act not as a factor in the destruction of the institution of the welfare state, but as a factor in its modernization for effective functioning in the context of globalization, technology and other challenges. Attention has been drawn to the importance of further research on how business innovations can be supported by state institutions to preserve the institution of the welfare state in its modernized model. Emphasis is placed on the need to study the regulatory aspect of the issue: how the state can regulate the activities of business platforms so that they promote the institution of the welfare state, rather than weaken it. The article is theoretical.

Key words: welfare state, platform economy, globalization, social law.

Платформенная экономика как фактор модернизации социального государства

Аннотация

Целью исследования является: изучение влияния платформенной экономики на институт социального государства; выяснения потенциальных механизмов минимизации рисков для функционирования социального государства в условиях новейших бизнес-трендов. Методологией исследования является неoinституциональный подход. Научная новизна статьи заключается в учреждении исследований политической наукой на пересечении двух исследовательских направлений: 1) кризиса института социального государства; 2) преимуществ и угроз платформенной экономики. Основной акцент сделан на выяснении изменений в архитектуре института социального государства под влиянием фактора платформенной экономики. Теоретическое значение исследования заключается в зарождении изучения с позиций политической науки форм межинституционального взаимодействия социального государства и платформенной экономики. Практическое значение исследования состоит в том, что Украина сегодня находится на старте развития национальной модели социального государства и в этом процессе должна учитывать фактор стремительного развития платформенной экономики. Автор доказывает, что бизнес-инновации (платформенная экономика) при должном содействии государственных институтов могут способствовать социальным инновациям: «Индустрия 4.0» изменит стагнирующее социальное государство на «социальное государство 4.0» (Welfare 4.0), когда государство будет использовать преимущества платформенной экономики. Автором высказана гипотеза, что платформенная экономика наделена потенциалом выступить не фактором разрушения института социального государства, а фактором его модернизации для эффективного функционирования в условиях глобализационных, технологических и других вызовов. Привлечено внимание к важности дальнейших исследований того, как бизнес-инновации могут поддерживаться государственными институтами для сохранения института социального государства в его модернизированной модели. Акцентировано на необходимости изучения нормативно-правового аспекта проблемы: как государство может упорядочить деятельность бизнес-платформ, чтобы они способствовали институту социального государства, а не ослабляли его. Статья имеет теоретический характер.

Ключевые слова: социальное государство, платформенная экономика, глобализация, социальные права.

Постановка проблеми.

Висхідну кризу інституту соціальної держави упродовж останніх десятиліть зумовлює низка чинників. Одні з них мають уже багаторічну динаміку, інші – є результатом соціальних змін останнього десятиліття, а деякі – навіть останніх років. Серед новітніх чинників вкажемо на динамічні зміни, пов’язані зі сучасними підходами до ведення бізнесу, які з’явилися як результат глобалізації та інфор-

маційно-комунікаційного поступу. Передусім, мова про появу механізмів залучення на ринок праці, які не пов’язані з усталеними механізмами соціального захисту. Це пов’язано зі стрімким збільшенням кількості та масштабів діяльності гнучких бізнес-платформ – онлайн-систем, які надають комплексні типові рішення для взаємодії між користувачами, зокрема й комерційні транзакції [Siegel 2016]. Йдеться як про уже широко відомі платфор-

ми (Alibaba, Amazon, Uber, Airbnb та ін.), так й ««інноваційні платформи», які створюють технологічну інфраструктуру (наприклад, «хмарні технології» та інфраструктуру «інтернету речей»)» [Царьов 2020: 5]. Нині соціальна сфера не може ігнорувати те, що економічні ринки трансформуються з реального виміру в віртуальний. Велика група працівників різних професій уже не мусять бути пов'язані з певною локацією робочого місця тощо. Пандемічне дистанціювання 2020-2021 років прискорено зробило цю тенденцію масовою, показали нові способи отримання доходів.

Попри очевидні переваги інновацій у веденні бізнесу та на ринку праці, намітилось протистояння в системі «цифрова економіка – оподаткування». Традиційні механізми оподаткування ще погано адаптовані до цифрової економіки. Наприклад, багато видів операцій в Інтернеті не потрапляють під існуючі механізми контролю ПДВ та податку на прибуток. Відтак бюджети стикаються з проблемами дефіциту, що ускладнює у свою чергу належну реалізацію державою соціальних функцій, а також реалізацію гарантованих соціальних прав громадян. Втім, помітно, що такі проблеми чітко розуміються урядами. Відтак результатом цього є рішучі кроки у багатьох державах щодо пошуку дієвих механізмів фінансового контролю за різними аспектами функціонування цифрової економіки.

Зважаючи на те, що інститут соціальної держави фінансується завдяки податковим надходженням, розширення платформної економіки в її нинішньому форматі підриває стійкість податкової бази, від якої узалежене фінансування чисельних програм соціального забезпечення [Greve 2017]. Платформна економіка безумовно змінює конфігурацію інституту соціальної держави; вона «розмиває» традиційне розуміння соціальної держави [Eichhorst & Rinne 2017]. Відтак важливо зрозуміти можливі наслідки впливу платформної економіки на соціальну державу, оцінити ризики для соціальної держави в умовах соціально-економічних інновацій (цифровізації), а також спрогнозувати напрямки подальшої трансформації соціальної держави за умови вимушеності адаптації ринку праці та біз-

нес-моделей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У вітчизняній політичній науці наявні дослідження останніх років щодо проблем кризи інституту соціальної держави (В. Геєць, О. Зіскін, І. Кресіна, Н. Хома та ін.), а також позитивів та загроз від розвитку платформної економіки (В. Царьов та ін.). Ці два тематичні напрямки досліджуються з позицій різних галузей знань (право, політологія, економіка, соціологія та ін.), однак практично відсутніми є дослідження на перетині цих двох дослідницьких напрямків – функціонування соціальної держави в умовах стрімкого висхідного розвитку платформної економіки та низки змін на ринку праці. Якщо західна наука останніми роками, а особливо на тлі пандемії, почала вивчати такого роду взаємовплив, то українські учені лише відкривають для себе міжінституційний вплив платформної економіки та соціальної держави [Khoma & Vdovychyn 2020; Наумкіна & Зіскін, 2019], а також аналізують сценарії «виживання» соціальної держави за умови численних глобалізаційних новацій [Khoma & Vdovychyn 2021]. Численні відкриті питання, які впливають з вимушеної адаптації інституту соціальної держави до економічних інновацій, потребують вивчення з позицій різних галузей знань, зокрема й політичної науки.

Відтак **мета дослідження** полягає у з'ясуванні низки питань: 1) як саме платформна економіка впливає на соціальну державу; 2) яким саме є/може стати у перспективі цей вплив; 3) якщо вплив платформної економіки на соціальну державу буде аргументований як радше деструктивний, то як можна його мінімізувати, запобігти ризиками для функціонування соціальної держави в умовах новітніх бізнес-трендів.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Сервіси на зразок Uber, Lyft, TaskRabbit, GrubHub та ін. є прикладами функціонування гіг-економіки (Gig Economy) як моделі трудових відносин, що ґрунтується на короткострокових контрактах або неформальних домовленостях. Розвиток бізнес-структур, які утво-

рюють платформну економіку, трансформує класичні моделі соціально-трудова відносин. Компанії є віртуальними, роботодавець – неперсоніфікований, а працівник – самозайнятий і може проживати будь-де на планеті. Ці процеси породжують проблему стягнення податків на прибуток, а відтак – і наповнення бюджету. Дослідники слушно звертають увагу на очевидні труднощі оподаткування доходів, які отримані завдяки функціонуванню платформної економіки [Khoma & Vdovychun 2020: 280].

Проблем, які виникають в площині платформної економіки для інституту соціальної держави, більше щодня через розгалуження мережі різноманітних онлайн-сервісів, чому особливо посприяв Covid-19. На перший погляд, саме пандемія сприяла популярності онлайн-найму, однак ці процеси розпочалися раніше. Наприклад, у період 2016-2019 рр. на ринку праці Великої Британії кількість людей, що працювали на онлайн-платформах Deliveroo та TaskRabbit, подвоїлася з 4,7% дорослого населення до 9,6% (5,5 млн осіб) [Huws et al. 2019]. Карантинні обмеження 2020-2021 років призвели до того, що вказані тенденції проявилися ще виразніше, оскільки населення вимушено масово перейшло різні форми взаємодії через Інтернет.

Прикладом можуть слугувати й складності оподаткувати доходи власників нерухомості від її здачі в оренду через онлайн-сервіси (Airbnb, Booking.com, Agoda, Homeaway, Wimdu та ін.), а також доходів, отриманих від праці отриманої завдяки мобільним біржам праці (TaskRabbit, Zaarly та ін.), догляду за тваринами на час відсутності господарів (DogVacay), здачі в оренду автомобілів в обхід прокатних контор (RelayRides та ін.) і под.

Перелік способів отримувати доходи завдяки Інтернет-пропозиціям, з яких не стягується податок або ж дохід оподатковується невідповідно, постійно зростає. Це підриває не лише державний та місцеві бюджети, а й доходи того сегменту бізнесу, який функціонує прозоро, сплачує податки в бюджет (а значить їх послуги будуть вищими за Інтернет-пропозиції). Платформи так здійснюють свою діяльність, що це призводить до недобросо-

вісної конкуренції з традиційними роботодавцями, надавачами послуг. Відтак частішають різноманітні протести, переважно малого та середнього бізнесу. Наприклад, до пандемії власники готелів, хостелів та іншої зареєстрованої нерухомості (передусім у великих туристичних локаціях) привертати увагу влади до того, що легальний ринок орендованого житла втрачає прибутки у результаті активізації бюджетних пропозицій «житла від місцевих». Взяти хоча б той факт, що в місцеві бюджети надходить значно менше туристичного податку, який стягується при заселенні гостя.

З цього приводу покажемо висновок Національного бюро економічних досліджень США: прибуток готелів у американських містах був би вищим, якби сервісів на зразок Airbnb не існувало взагалі [Farronato & Fradkin]. Не дивно, що у багатьох туристичних містах сформувалися настрої активної протидії онлайн-сервісам житла. Наприклад, у червні 2018 року влада іспанського курортного міста Пальма-де-Майорка уповні заборонила послуги Airbnb. Активно обговорюється заборона Airbnb у Барселоні, Парижі та інших містах. З одного боку, пандемія сповільнила тиск на такого типу сервіси через різке зменшення потреби у бюджетному житлі для приїжджих, але поступовий вихід з карантину та нормалізація життя неминуче виведе на порядок денний питання боротьби «за кожного туриста» задля постпандемічного відновлення індустрії гостинності.

Нині бачимо й стрімке формування т. зв. «економіки шерінгу» (sharing economy), тобто спільного користування. Це ще доволі новий (особливо – для України) тип культури та економічної бізнес-моделі, коли за допомогою технологій та онлайн-платформ люди можуть обмінюватися активами, які вони не використовують у конкретний час, отримуючи від цього дохід. З розвитком такого типу економіки постає питання оподаткування отриманих доходів для наповнення державного бюджету, а відтак – уможливлення виконання державою своїх соціальних функцій [Наумкіна & Зіскін 2019: 56].

Такі платформи, як HeadHunter, Worki, UpWork та ін. змінили традиційні уявлення

про ринок праці, видозмінили сферу зайнятості. Велика кількість працездатних осіб останніми роками розглядають такі платформи для своєї основної або ж додаткової зайнятості. Це уможливилось завдяки тому, що Інтернет уже не є мережею, яка поєднувала передусім людей з розвинених держав зі стійкими доходами. Нині вже виправдано говорити про планетарний ринок праці [Graham & Anwar 2019]. Власне маємо виходити з того факту, що через збільшення чисельності населення планети, стрімко росте кількість робочої сили. За даними ПРООН, за кілька останніх років на ринок праці вийшло більше 1 млрд осіб, більшість з яких проживають у країнах з низьким та нижчим середнього рівня доходу [Human Development Report 2015]. І власне зростання доступності Інтернету призвело до появи нового світового ринку праці.

Реалізувалися прогнози економістів, озвучені у 2000-х роках, що доступ до ринків, заснованих на Інтернеті, уможливить «віртуальну трудову міграцію»; це має забезпечити економічні переваги, подібні до тих, які очікуються від фізичної міграції [Horton 2010]. Нові робочі місця вкрай важливі, бо рівень безробіття працездатного населення стає щораз вищим, а розриви у розмірі середньої заробітної плати між країнами з різним рівнем розвитку зростають. Тобто, навіть попри те, що робота на онлайн-платформах не передбачає гарантій, це є бажаним з огляду на бодай яке зростання у рівні доходів людей в умовах значного безробіття.

Краудворкінг (crowdworking) останніми роками стрімко набуває популярності. Наприклад, на німецькій платформі Clickworker станом на кінець травня 2021 року було зареєстровано 2,8 млн осіб зі 136 країн світу (для порівняння: у 2016 р. – бл. 700 тис. осіб), які готові виконувати різні мікрозавдання широкого спектра. Показово, що з кожним місяцем чисельність зареєстрованих на ці та схожих платформах зростає. Краудворкінг справді дає велику свободу працівників, але й менший дохід та відсутність соціального захисту, гарантій. Натомість компаніям послуги краудворкерів дуже вигідні: працівники працюють за значно меншу оплату (денний за-

робіток зазвичай не перевищує 20 євро), ніж ті, які зайняті на постійній основі, а також не можуть претендувати на соціальні виплати. У великого відсотка краудворкерів з розвинених держав доходи від виконання завдань, отриманих завдяки платформам, не відповідають навіть мінімальній зарплаті.

На відміну від класичних трудових договорів, робота на платформі має відмінності: віддалений характер роботи, узалежненість від цифрових технологій та доступу до Інтернету тощо. Хоч ці характеристики були такими винятковими хіба що до пандемії – від весни 2020 року більшість постійно зайнятих громадян вимушено перейшли на віддалений режим роботи, узалежнений від доступу до Інтернету. Однак ми маємо на увазі в своєму аналізі не тимчасову пандемічну реальність, а постійну практику фрагментарної зайнятості, отриманої завдяки платформам, коли працівник є найнятим на виконання певної роботи на певний час, а ознаки постійного робочого місця відсутні [Graham et al. 2017a; Graham et al 2017b].

Бізнес, який ведеться через платформи, уникає сплати податків, перекладаючи на інших акторів необхідність фінансувати публічну інфраструктуру, освіту, охорону здоров'я тощо. Недофінансованими є місцеві бюджети, оскільки вони не наповнюються місцевим бізнесом. Складні міжнародні схеми уникнення податків призводять до того, що більша частина прибутку залишається за кордоном.

Те, що чисельність працівників, які надають послуг на платформах, швидко зростає [Collins et al. 2019], дозволяє дослідникам припустити, що найближчим часом це буде домінуюча форма трудових відносин [Huws et al. 2017; Kenney & Zysman 2019; Scholz 2016]. Учені прогнозують масштабну «уберизацію», у результаті якої бізнес-компанії відмовлятимуться від довгострокових контрактів на користь організації праці, що базується на завданнях, не передбачають постійних працівників і стійкої організаційної структури [Davis 2016a; Davis 2016b; Vallas 2019].

Розвиток платформної економіки трансформує зв'язок заробітної плати і праці, взаємини капіталу і робочої сили. Платформіза-

ція ринку праці замінює трудові договори на цивільно-правові, а ризики і витрати переносить на співробітників [Царьов 2020: 13]. Однак такого типу ризики та витрати донедавна розглядалися саме як сфера відповідальності соціальної держави. Цифрові платформи праці не намагаються вибудувати відносини довіри між працівником, клієнтом та платформою на основі міцних і довготривалих зв'язків [Ferrari & Graham 2021]. Звісно, поява таких платформ має підтримку роботодавців, однак великий спротив профспілок та державних інституцій.

Хоч зайнятість у межах платформ надає працівнику можливість отримати досвід та певний дохід, однак залишає працівників без захисту соціально-економічних прав з огляду на відсутність відповідних трудових контрактів. Актуальним є й питання пенсійних відрахувань (а точніше – їх відсутності): коли працівники на платформах не будуть працездатними, то саме держави їх громадянства/підданства будуть вимушені надавати соціальну підтримку таким громадянам, хоч і в мінімальному розмірі. Те, що з доходів працівників, які працювали в межах платформ, не здійснювалися пенсійні відрахування, послабить національні системи соціального захисту. Отже, праця в межах платформ як виразнення нестандартних форм зайнятості викликає занепокоєння з точки зору стійкості систем соціального захисту [Schoukens, Baggio & Montebovi 2018].

З огляду на такі процеси, перед урядами відкритими постала низка питань. Якщо інновації в економіці, уможливлені завдяки інформаційно-комунікаційному прогресу, негативно впливають на механізм оподаткування доходів особи, наповнення бюджетів, то як фінансувати соціальні програми, забезпечувати злагоджене функціонування інституту соціальної держави, який і до цього увійшов у кризовий стан? Чи в нових реаліях зберігатимуться гідні гарантії громадян щодо соціального захисту, не будуть звужені соціальні права людини? Або ж, можливо, соціальна держава під тиском платформної економіки, технологізації та інших чинників набуде кардинально відмінної архітектури? Тобто, чи-

нити спротив новаціям в економіці та сфері зайнятості є безглуздо, а натомість треба гармонізувати співіснування соціальної держави та платформної економіки.

Висновки.

Отже, бізнес-модель платформної економіки «розмиває» традиційні визначення соціальної держави. Віртуальні бізнес-компанії, які працюють у «хмарному» середовищі не підпадають під класичні формати бізнес-структур. Стандартні трудові відносини не знаходять представлення у межах платформної економіки. Працівники, залучені у платформну економіку, не охоплені соціальним страхуванням, не мають належного пенсійного забезпечення, позаяк не сплачували відповідні внески в пенсійний фонд.

Ключове питання про те, як платформна економіка змінить систему соціального забезпечення, архітектуру інституту соціальної держави, наразі є відкрите. Пандемія Covid-19 лише прискорила динаміку зайнятості в межах бізнес-платформ, а більшість держав лише зараз починають замислюватися над питаннями унормування функціонування платформної економіки відповідно до соціальних функцій держави.

Можна висловити гіпотезу, що внаслідок бізнес-технологічних інновацій мають з'явитися й соціальні інновації. Відбудеться не лише формування «Індустрії 4.0» (в значенні нових технологій і моделей виробництва), але й соціальна держава трансформується в напрямку до т.зв. «соціальної держави 4.0» (Welfare 4.0), яка буде толерувати платформну економіку, цифровізацію економіки та соціальної сфери. Відтак, якщо розвивати такий оптимістичний підхід, то цифрова трансформація виступить не чинником руйнації інституту соціальної держави, а чинником її модернізації, адаптації до нових умов. Змінюючи виробництво, розповсюджуючи інформаційно-комунікаційні технології та автоматизацію, інституціоналізуються нові підходи до ринку праці, з'явиться ринок праці, який відмінний від класичного [Buhr & Stoy 2015; Arntz et al. 2016].

Відтак логічним видається сценарій, за яким зміни та виклики, породжені цифрові-

зацією, платформною економікою повинні підтримуватися, а не відкидатися інститутом соціальної держави. Саме інститут соціальної держави має проявити гнучкість, позаяк зміни на ринку праці, технологізація та інші сучасні процеси вже є незворотними і лише посилюватимуться. Варто шукати відповіді на питання про те, чи можна було б певним чином використати переваги платформної економіки, щоб зберегти (або й зміцнити) інститут соціальної держави. Не виключеними є різноманітні варіанти колаборації (в позитивному сенсі цього слова), наприклад, платформна

економіка може уможливити зміну механізмів надання соціальних послуг.

Якщо розвиток платформна економіки є вже стійкою бізнес-тенденцією, то вочевидь найкращим сценарієм є якнайшвидше належне державне унормування діяльності різноманітних платформ з боку держав, щоб вони підтримували різноманітні цілі державної політики (зокрема й соціальні), а не суперечили їй. Перші кроки на цьому шляху уже зроблені у багатьох державах, однак їх ефективність потребує окремих досліджень.

Бібліографічні посилання

- Davis, G. F. (2016a). *The vanishing American corporation: Navigating the hazards of a new economy*. San Francisco: Berrett-Kohler.
- Davis, G. F. (2016b). What Might Replace the Modern Corporation? Uberization and the Web Page Enterprise. *Seattle University Law Review*, 39, 501-515.
- Arntz, M., Gregory, T. & Zierahn, U. (2016). *The Risk of Automation for Jobs in OECD Countries: A Comparative Analysis*. OECD Social, Employment and Migration Working Paper, No 189. Paris: OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/5jlz9h56dvq7-en>
- Buhr, D. & Stoy, V. (2015). More Than Just Welfare Transfers? A Review of the Scope of Esping-Andersen's Welfare Regime Typology. *Social Policy and Society*, 14 (2), 271-285. <https://doi.org/10.1017/S1474746414000542>
- Collins, B., Garin, A., Jackson, E., Koustas, D. & Payne, M. (2019). Is gig work replacing traditional employment? Evidence from two decades of tax returns. *Working Paper*. Retrieved May 24, 2021 from <https://www.irs.gov/pub/irs-soi/19rpgigworkreplacingtraditionalemployment.pdf>
- Eichhorst, W. & Rinne, U. (2017). Digital Challenges for the Welfare State. *IZA Policy Paper*, 134.
- Farronato, C. & Fradkin, A. (2018). The Welfare Effects of Peer Entry in the Accommodation Market: The Case of Airbnb. *National Bureau of Economic Research Working Paper*, No. 24361. Retrieved May 21, 2021 from <https://www.nber.org/papers/w24361>
- Ferrari, F. & Graham, M. (2021). Fissures in algorithmic power: platforms, code, and contestation. *Cultural Studies*. <https://doi.org/10.1080/09502386.2021.1895250>
- Graham, M. & Anwar, M. (2019). The global gig economy: Towards a planetary labour market? *First Monday*, 24 (4). <http://dx.doi.org/10.5210/fm.v24i4.9913>
- Graham, M., Hjorth, I. & Lehdonvirta, V. (2017a). Digital labour and development: impacts of global digital labour platforms and the gig economy on worker livelihoods. *Transfer: European Review of Labour and Research*, 23 (2), 135-162. <https://doi.org/10.1177/1024258916687250>
- Graham, M., Lehdonvirta, V., Wood, A., Barnard, H., Hjorth, I. & Simon, D. P. (2017b). *The Risks and Rewards of Online Gig Work at The Global Margins*. Oxford: Oxford Internet Institute.
- Greve, B. (2017). *Technology and the Future of Work – The Impact on Labour Markets and Welfare States*. Cheltenham: Edward Elgar.
- Horton, J. J. (2010). *Online labour markets*. In *International Workshop on Internet and Network Economics*. Berlin: Springer.
- Human Development Report 2015* (2015). *United Nations Development Programme*. New York: United Nations Development Programme.
- Huws, U., Spencer, N. H., Syrdal, D. S. & Holts, K. (2017). *Work in the European gig economy*. Brussels: FEPS Foundation for European Progressive Studies.
- Huws, U., Spencer, N. H., Coates, M. & Holts, K. (2019). *The platformisation of work in Europe. Results from research in 13 European countries*. <https://www.feps-europe.eu/resources/publications/686-the-platformisation-of-work-in-europe.html>

- Kenney, M. & Zysman, J. (2019). Work and value creation in the platform economy. In S. P. Vallas and A. Kovalainen (Eds.), *Work and Labor in the Digital Age*. Vol. 33, *Research in the Sociology of Work* (pp. 13-41). Binkley: Emerald Group publishing limited.
- Khoma, N. & Vdovychyn, I. (2020). Deconstruction of the Welfare State: The Impact of Globalization and Technological Factors. *Revija za socijalnu politiku*, 27 (3), 269-285. <https://doi.org/10.3935/rsp.v27i3.1696>
- Khoma, N. & Vdovychyn, I. (2021). Universal basic income as a form of social contract: assessment of the prospects of institutionalization. *Przestrzeń Społeczna (Social Space)*, 1 (21).
- Schoukens, P., Barrio, A. & Montebovi, S. (2018). The EU social pillar: An answer to the challenge of the social protection of platform workers? *European Journal of Social Security*, 20 (3), 219-241. <https://doi.org/10.1177/1388262718798393>
- Siegel, E. (2016). *Predictive Analytics*. Hoboken (NJ): Wiley.
- Scholz, T. (2016). *Uberworked and underpaid: How workers are disrupting the digital economy*. Cambridge: Polity Press.
- Vallas, S. P. (2019). Platform capitalism: What's at stake for workers? *New Labor Forum*, 28 (1), 48-59.
- Наумкіна, С. & Зіскін, О. (2019). Технологічний чинник видозміни інституту соціальної держави. *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія Політичні науки*, 4, 53-58. <https://doi.org/10.31558/2617-0248.2019.4.8>
- Царьов, В. (2020). Особливості розвитку платформної економіки у контексті неінституціональної теорії. *Стратегія економічного розвитку України*, 47, 5-15. <https://doi.org/10.33111/sedu.2020.47.005.015>

References

- Davis, G.F. (2016a). *The vanishing American corporation: Navigating the hazards of a new economy*. San Francisco: Berrett-Kohler.
- Davis, G.F. (2016b). What Might Replace the Modern Corporation? Uberization and the Web Page Enterprise. *Seattle University Law Review*, 39, 501-515.
- Arntz, M., Gregory, T. & Zierahn, U. (2016). *The Risk of Automation for Jobs in OECD Countries: A Comparative Analysis*. OECD Social, Employment and Migration Working Paper, No 189. Paris: OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/5jlz9h56dvq7-en>
- Buhr, D. & Stoy, V. (2015). More Than Just Welfare Transfers? A Review of the Scope of Esping-Andersen's Welfare Regime Typology. *Social Policy and Society*, 14 (2), 271-285. <https://doi.org/10.1017/S1474746414000542>
- Eichhorst, W. & Rinne, U. (2017). Digital Challenges for the Welfare State. *IZA Policy Paper*, 134.
- Farronato, C. & Fradkin, A. (2018). The Welfare Effects of Peer Entry in the Accommodation Market: The Case of Airbnb. *National Bureau of Economic Research Working Paper*, No. 24361. Retrieved May 21, 2021 from <https://www.nber.org/papers/w24361>
- Collins, B., Garin, A., Jackson, E., Koustas, D. & Payne, M. (2019). Is gig work replacing traditional employment? Evidence from two decades of tax returns. *Working Paper*. Retrieved May 24, 2021 from <https://www.irs.gov/pub/irs-soi/19rpgigworkreplacingtraditionalemployment.pdf>
- Ferrari, F. & Graham, M. (2021). Fissures in algorithmic power: platforms, code, and contestation. *Cultural Studies*. <https://doi.org/10.1080/09502386.2021.1895250>
- Graham, M. & Anwar, M. (2019). The global gig economy: Towards a planetary labour market? *First Monday*, 24 (4). <http://dx.doi.org/10.5210/fm.v24i4.9913>
- Graham, M., Hjorth, I. & Lehdonvirta, V. (2017a). Digital labour and development: impacts of global digital labour platforms and the gig economy on worker livelihoods. *Transfer: European Review of Labour and Research*, 23 (2), 135-162. <https://doi.org/10.1177/1024258916687250>
- Graham, M., Lehdonvirta, V., Wood, A., Barnard, H., Hjorth, I. & Simon, D. P. (2017b). *The Risks and Rewards of Online Gig Work at The Global Margins*. Oxford: Oxford Internet Institute.
- Greve, B. (2017). *Technology and the Future of Work – The Impact on Labour Markets and Welfare States*. Cheltenham: Edward Elgar.
- Horton, J. J. (2010). *Online labour markets*. In *International Workshop on Internet and Network Economics*. Berlin: Springer.
- Human Development Report 2015* (2015). *United Nations Development Programme*. New York: United

Nations Development Programme.

- Huws, U., Spencer, N. H., Coates, M. & Holts, K. (2019). *The platformisation of work in Europe. Results from research in 13 European countries*. <https://www.feps-europe.eu/resources/publications/686-the-platformisation-of-work-in-europe.html>
- Huws, U., Spencer, N. H., Syrdal, D. S. & Holts, K. (2017). *Work in the European gig economy*. Brussels: FEPS Foundation for European Progressive Studies.
- Kenney, M. & Zysman, J. (2019). Work and value creation in the platform economy. In S. P. Vallas and A. Kovalainen (Eds.), *Work and Labor in the Digital Age*. Vol. 33, *Research in the Sociology of Work* (pp. 13-41). Binkley: Emerald Group publishing limited.
- Khoma, N. & Vdovychyn, I. (2020). Deconstruction of the Welfare State: The Impact of Globalization and Technological Factors. *Revija za socijalnu politiku*, 27 (3), 269-285. <https://doi.org/10.3935/rsp.v27i3.1696>
- Khoma, N. & Vdovychyn, I. (2021). Universal basic income as a form of social contract: assessment of the prospects of institutionalization. *Przestrzeń Społeczna (Social Space)*, 1 (21).
- Naumkina, S. & Ziskin, O. (2019). Technological Factor of Change of Institute of the Welfare State. *Visnyk Donetskoho natsionalnoho universytetu imeni Vasylia Stusa. Seriiia Politychni nauky* [Bulletin of the Vasyl' Stus Donetsk National University. Series Political sciences], 4, 53-58. <https://doi.org/10.31558/2617-0248.2019.4.8>. (in Ukrainian)
- Scholz, T. (2016). *Overworked and underpaid: How workers are disrupting the digital economy*. Cambridge: Polity Press.
- Schoukens, P., Barrio, A. & Montebovi, S. (2018). The EU social pillar: An answer to the challenge of the social protection of platform workers? *European Journal of Social Security*, 20 (3), 219-241. <https://doi.org/10.1177/1388262718798393>
- Siegel, E. (2016). *Predictive Analytics*. Hoboken (NJ): Wiley.
- Tsarov, V. (2020). *Osoblyvosti rozvytku platfornnoi ekonomiky u konteksti neoinstytutsionalnoi teorii* [Platform Economy Development Peculiarities in the Context of Neoinstitutional Theory]. *Stratehiia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy* [Strategy of Economic Development of Ukraine], 47, 5-15. <https://doi.org/10.33111/sedu.2020.47.005.015>. (in Ukrainian)
- Vallas, S. P. (2019). Platform capitalism: What's at stake for workers? *New Labor Forum*, 28 (1), 48-59.